

WELKOM!

WPB Bijeenkomst 15 sept 2025

Programma

16.00-16.30	Plenaire opening Voorstellen IO → meelopen naar volgende programma onderdeel
16.30-16.40	Looptijd naar het Erasmusgebouw
16.40-17.25	Bijeenkomst met de IO Meelopen met de IO naar de Rafter
17.25-17.35	Looptijd naar de Rafter
17.35-18.20	Avondeten in de Rafter Keuze maken voor de workshop
18.20-18.30	Looptijd naar EOS Koffie aan het einde van de loopbrug
18.30-19.00	Kennismaking met de vakdidacticus:
19.00-19.10	Looptijd (wisselen van lokaal in EOS) Even koffiekopje terugbrengen naar de loopbrug
19.10-20.00	Workshops

Beroepsbeeld van de academische leraar

15-09-2025

Opening bijeenkomst voor werkplekbegeleiders

Prof. dr. Paulien Meijer – paulien.meijer@ru.nl

Dirkje van der Aa – dirkje.vanderaa@ru.nl

Totstandkoming

- 8 universitaire lerarenopleidingen
- Bestaande beroepsbeelden vergeleken
- Gezamenlijk beroepsbeeld geschreven:
 - Ontwikkelingsgericht
 - Stip op de horizon
 - 'Beroepsbeeld Leraren' > verdieping
 - Complementair aan hbo-opgeleide leraar
 - Voor VO en PO

BEROEPSBEELD VAN DE ACADEMISCHE LERAAR

INTRODUCTIE BEROEPSBEELD ACADEMISCHE LERAAR

Wie ben je als *academische* leraar?

Academicus

Na het afronden van een academische lerarenopleiding heb je een goed overzicht van een wetenschapsgebied, plus verdiepende kennis van een deelgebied dat jouw bijzondere interesse heeft. Je hebt laten zien dat je zelf wetenschappelijk onderzoek kunt doen en hebt bovendien een gezonde kritische academische houding ontwikkeld, waardoor je ook jouw eigen denkbeelden en zekerheden ter discussie kan stellen en durft te twijfelen. Je bent gemotiveerd om je enthousiasme over te brengen op leerlingen en collega's, en je kritische houding uit te dragen in de klas en in een collegiale leergemeenschap.

Je weet wat er speelt in relevante wetenschapsgebieden en het onderwijs in het algemeen. Je begrijpt de cultuur van je eigen school en je bent gevoelig voor wat er leeft in de maatschappij en in de leefwereld van je leerlingen. Die sensitiviteit komt tot uiting in je pedagogische en didactische handelen in de klas, in je samenwerking met collega's, en in allerlei professionele activiteiten die je binnen je school, in je regio of in het land onderneemt. Kenmerkend voor jou is dat je hierbij gebruik maakt van bevindingen uit onderwijsonderzoek en systematisch en analytisch te werk gaat.

Als academicus ben je een voorloper. Je bent op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen in onderwijs en technologie, en je hebt de flexibiliteit om daarin het voortouw te nemen. Je wordt gerespecteerd om je kennis en ervaring, en je vermogen om door onderzoekend handelen lastige kwesties aan te pakken en op te lossen. Je neemt geen overhaaste beslissingen, maar baseert je overwegingen altijd op meerdere bronnen: niet alleen op voorvallen in je omgeving, maar ook op leer- en gedragspatronen die je waarneemt, individuele factoren, achtergrondfactoren en (soms tegenstrijdige) wetenschappelijke inzichten.

Pedagoog en vakdidacticus

Door je grondige pedagogische en (vak)didactische kennis weet je hoe je een krachtig, constructief en veilig leerklimaat kunt scheppen. Een omgeving waarin alle leerlingen gelijke kansen krijgen en worden uitgedaagd om zich te ontwikkelen tot kritisch denkende, onderbouwd handelende, zelfstandige individuen, die zich als burgers kunnen ontplooiën in een diverse en veranderende maatschappij.

Je bent voortdurend op zoek naar de meest geschikte, vaak innovatieve leerarrangementen voor je leerlingen, passend binnen de grotere leerlijn. Je herkent individuele leerbehoeften en anticipeert op te verwachten leerproblemen. Je staat boven de stof, waardoor je moeiteloos schakelt tussen details en het grotere geheel. Daardoor kun je ook school- en vakoverstijgend samenwerken met collega's binnen en buiten de school. Je zoekt en ontwerpt betekenisvol onderwijs in relatie tot een specifiek vakgebied, de doelen van je school en het onderwijs in het algemeen, en gericht op de beleving van je leerlingen.

Zowel in de klas als in het contact met collega's zoek je naar constructieve samenwerking. Je betreft niet alleen je leerlingen bij het leerproces, maar ook je collega's bij de ontwikkelingen op school en in je vakgebied. Je onderhoudt een eigen netwerk binnen je beroepsgroep, waardoor je ook buiten de grenzen van je eigen klas blijft kijken en meepraten.

Je spreekt de taal van de wetenschap, van de school, van je collega's, van ouders en van leerlingen. Je kunt met verschillende doelgroepen op een constructieve en respectvolle manier omgaan. Je communiceert helder en duidelijk over soms complexe onderwerpen, maar ook over grenzen die je stelt en verwachtingen die je hebt. Je daagt anderen uit om verschillende perspectieven in te nemen en kwesties van meerdere kanten te bekijken.

Professional

Als academicus wil je een leven lang leren. Je bent voortdurend bezig je kennis en inzichten in je wetenschapsgebied, je vakdidactische en pedagogische vaardigheden en je eigen professionaliteit te vergroten. Je ontwikkelt een krachtige eigen visie op onderwijs, met speciale aandacht voor jouw wetenschapsgebied. Met je academische vermogen om te twijfelen en te reflecteren stel je je eigen normen en waarden bij, afgestemd op de verschillende contexten waarin je werkt. Toch ben je doelgericht. Je weet wat je wilt, wat je al weet (en nog wilt weten), en je weet wat nodig is voor je leerlingen, in het licht van hun persoonsvorming, sociale en cognitieve ontwikkeling, vervolgonderwijs of beroepsperspectief.

Je neemt regie over je eigen leerproces en ontwikkelt jezelf op specifieke taken of profielen binnen het leraarschap. Je levert een merkbare bijdrage aan de ontwikkeling van je team, je school, je beroepsgroep en uiteindelijk ook het onderwijs in het algemeen.

Als academische leraar doe je ertoe. Je speelt een significante rol in het leven van opgroeiende kinderen en jongeren. Je kunt hen niet alleen kennis en inzichten meegeven, maar ook een constructief-kritische academische houding, en de nieuwsgierigheid om hun eigen grenzen en die van de samenleving te verleggen – iets wat ze hun hele leven met zich meedragen.

Ontwikkelprofielen voor de *academische* leraar

Tijdens je loopbaan als leraar heb je volop mogelijkheden om je kennis en vaardigheden verder te verdiepen. Op basis van je eigen interesses en kwaliteiten kies je het pad dat bij jou past. Om je een beeld te geven van verschillende richtingen die je kunt inslaan, vind je hier een aantal voorbeelden van mogelijke ontwikkelprofielen.¹ Elk profiel schetst hoe je ertoe kunt doen als leraar, zowel binnen als buiten de school, welke rollen je met dat profiel kunt vervullen, en hoe je die rollen invulling geeft met de onderzoekende houding van de academische leraar.

Als academische leraar ben je niet perfect en de profielen zijn geen strakke kaders. Vaak ontwikkel je je als leraar op meerdere profielen. Zo kun je als vakexpert ook begeleider zijn, met sterke aandacht voor het welzijn van je leerlingen. Of je kunt als maatschappelijk betrokken leraar je talent inzetten om innovatief onderwijs te ontwerpen dat jouw leerlingen uitdaagt om kritisch na te denken. Gedurende je loopbaan kun je je op verschillende momenten ontwikkelen op verschillende profielen. Voor een deel zal dat ook worden beïnvloed door wat er nodig is binnen de school waarin je werkt.

Het onderwijs is dus bij uitstek een plek waar jij als ontwikkelingsgerichte academicus op je plek bent. Tegelijkertijd ben je als academische leraar ook van grote meerwaarde voor het onderwijs. De profielen laten zien dat je in staat bent om nieuwe inzichten op te doen en deze creatief toe te passen in de schoolomgeving. Je onderzoekende houding is daarbij je grote kracht: je reflecteert kritisch op het onderwijs, maakt gebruik van verschillende invalshoeken en informatiebronnen, en stelt verbeteringen voor waar je denkt dat die nodig zijn. Als academische leraar ben je een schoolvoorbeeld van 'leven lang leren'. Met jouw innovatieve instelling draag je bij aan een wendbare, ontwikkelingsgerichte schoolorganisatie die steeds opnieuw kan inspelen op veranderende omstandigheden en behoeften.

Hoe wil jij ertoe doen als *academische* leraar?

Universiteiten
van Nederland

Het beroepsbeeld is geen wet, maar een gespreksmiddel

- Werving studenten binnen de universiteiten
- Ontwikkelperspectief voor studenten
- Begeleiding in het werkplekleren
- Opleidingscurriculum
- Inductie en professionalisering
- Landelijke discussies rondom academische leraren

Het beroepsbeeld is geen wet, maar een gespreksmiddel

- Werving studenten binnen de universiteiten
- Ontwikkelperspectief voor studenten
- Begeleiding in het werkplekleren
- Opleidingscurriculum
- Inductie en professionalisering
- Landelijke discussies rondom academische leraren

Studenten APO

BEROEPSBEELD VAN DE ACADEMISCHE LERAAR
PERSPECTIEF OP ONTWIKKELING

In gesprek met je buur

1. Wat is je perspectief op jouw eigen ontwikkeling? Je hebt nu o.a. dit profiel als werkplekbegeleider. Hoe ben je daar zo gekomen?

BEROEPSBEELD VAN DE ACADEMISCHE LERAAR
PERSPECTIEF OP ONTWIKKELING

In gesprek met je buur

1. Wat is je perspectief op jouw eigen ontwikkeling? Je hebt nu o.a. dit profiel als werkplekbegeleider. Hoe ben je daar zo gekomen?
2. Herken je de andere profielen al bij studenten in je begeleiding? Hoe herken je deze? En welke mogelijkheden zie je hierbij in de begeleiding?

VRAAGEN?